

DAKAC (DATÇA-KALE-ACIGÖL) HAVZASININ OLİGOSEN PALEOCOĞRAFYASI VE TEKTONİK ÖNEMİ

Levent Karadenizli^a, Şevket Şen^b, Gerçek Saraç^c

^a MTA Genel Müdürlüğü Jeoloji Etütleri Dairesi, Üniversiteler Mahallesi, Dumlupınar Bulvarı, TR-06800, Çankaya-Ankara, Turkey

^b Muséum national d'histoire naturelle, UMR 7207 CNRS, MNHN, Univ Paris, 8 rue Buffon, 75005 Paris, France

^c Sunar Sokak No:3/3 Yenimahalle-Ankara/Turkey
(levent.karadenizli@gmail.com)

ÖZ

Ege Bölgesinin kabuk genişlemesinin yaşı, kökeni ve sonuçları hakkında tartışmalar günümüze kadar devam etmektedir. GB Anadolu'daki Oligosen birimlerinde yapılan sedimantolojik ve stratigrafik çalışmalar sonucunda tüm bu havzalarda benzer formasyonların çökeldiği ve aslında tek-büyük bir depolanma alanı olan DAKAC (Datça-Kale-Acıgöl) Havzasının açıldığı ilk defa bu çalışma ile ortaya konulmuştur. Önceki araştırmacılar tarafından ifade edilen küçük havzaların (Ören-Gökova, Kale-Tavas, Denizli, Burdur, v.b. havzaları) ayıran paleo-yükseltinin Oligosen sonrası post-tektonik olayların oluşturduğu paleo-yükseltiler ile ayrıldığı düşünülmektedir.

DAKAC Havzasında Mortuma, Çardak ve Hayrettin formasyonları ile Üçtepe üyesinden oluşan sade bir stratigrafi gelişmiştir. Bu formasyonlar ve üyeden fasiyes analizi yapılmış ve alüvyon yelpaze/akarsu, fan-delta, plaj, deniz sokulumu, sıg karbonat self, geçiş- kıyı ötesi sedimanter ortamları tespit edilmiştir. Bu ortamlar göstermiştir ki DAKAC Havzası batıdan gelen sıg bir deniz tarafından istila edilmiş ve bu iç deniz Anadolu içlerine kadar sokulmuştur.

DAKAC Havzası dolgusunun en alt seviyelerinden elde edilen ostrakod, mollusk ve mikromemeli (*Tetracus cf. nanus*, *Paracricetodon kavakderensis* ve *Pseudocricetodon mogundiacus*) fosillerinden Erken Oligosen yaşı alınmıştır. Bu yaş verisi Ege Bölgesindeki kabuk genişleme yaşının Geç Eosen(?) - Erken Oligosen'e kadar inebileceğini göstermektedir.

DAKAC Havzasında yüzlek veren ve Gökova'dan Burdur'a kadar uzanan 14 adet ölçülü kesitlerdeki Oligosen birimleri Toros temel birimleri ile normal fay dokanağı ilişkilidir ve bu temel birimlerden beslenmiştir. Bu nedenle DAKAC Havzasını açan fayın, Datça-Kale Ana Fayı (Seyitoğlu vd., 2004) olduğu ortaya konmuştur

Anahtar Kelimeler: Ege Bölgesi, DAKAC Havzası, Oligosen paleocoğrafyası, fasiyes, stratigrafi

Kaynaklar: Seyitoğlu, G., Işık, V., Çemen, İ., 2004, Complete Tertiary exhumation history of the Menderes massif, western Turkey: an alternative working hypothesis: Terra Nova, 16, 358-364.

OLIGOCENE PALAEOGEOGRAPHIC EVOLUTION OF DAKAC (DATÇA-KALE-ACIGÖL) BASIN (SOUTHEAST ANATOLIA) AND TECTONIC IMPLICATION

Levent Karadenizli ^a, Şevket Şen ^b, Gerçek Saraç ^c

^a MTA Genel Müdürlüğü Jeoloji Etütleri Dairesi, Üniversiteler Mahallesi, Dumlupınar Bulvarı, TR-06800, Çankaya-Ankara, Turkey

^b Muséum national d'histoire naturelle, UMR 7207 CNRS, MNHN, Univ Paris, 8 rue Buffon, 75005 Paris, France

^c Sunar Sokak No:3/3 Yenimahalle-Ankara/Turkey
(levent.karadenizli@gmail.com)

ABSTRACT

The age, origins and consequences of the crustal extension in the Aegean region are a continuing debate among the geologists. Sedimentological and stratigraphic studies in the Oligocene units of SW Anatolia showed that similar sedimentary formations deposited in all of these basins, and consequently this study demonstrates that these basins belonged to one large depositional area, named here for the first time as DAKAC Basin (Datça-Kale-Acıgöl Basin). Previous researchers defined small basins (Ören-Gökova, Kale-Tavas, Denizli, Burdur basins, etc.) that are in fact separated by post-tectonic paleo-highs that were settled after the Oligocene.

The DAKAC Basin has a quite simple stratigraphy that consists of Mortuma, Çardak and Hayrettin formations, and Üçtepe Member. We carried out facies analyses of these formations and members, and identified the alluvial fan/alluvial, fan-delta, beach, shallow sea-carbonate shelf and offshore sedimentary environments. These environments have evidenced that the DAKAC Basin has been invaded by a shallow sea from the west, and inland seas penetrated into the Central Anatolia.

The lowest levels of the DAKAC Basin fill yielded ostracod, mollusk and some rodent fossils, which provide an Early Oligocene age. This age data shows that the crustal expansion in the Aegean Region probably started in Late Eocene (?) - Early Oligocene times.

14 measured sections in the DAKAC Basin exposed between Gökova Bay and Burdur city show that Oligocene units have normal fault contact relationship with the underlying Taurus basement units, and they are supplied from this basement. Therefore, it is believed that DAKAC Basin opened by the Datça-Kale main breakway fault as argued by Seyitoğlu et al. (2004).

Keywords: Aegean region, DAKAC Basin, Oligocene palaeogeography, facies, stratigraphy.

Reference: Seyitoğlu, G., Işık, V., Çemen, İ., 2004, Complete Tertiary exhumation history of the Menderes massif, western Turkey: an alternative working hypothesis: Terra Nova, 16, 358-364.